

การศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

EDUCATIONAL OPERATION AND GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF
STUDENT SUPPORT SYSTEM IN EXTRA-LARGE SCHOOL FROM UNDER THE
SURIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ภาณุวิชญ์ ประดับสุข¹ ดร.พิมพฤทธิ์ เทียงภักดิ์²

Phanuvit Pradabsuk¹ Dr. Pimprith Thiangphak²

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹

อาจารย์ที่ปรึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม²

*Corresponding author E-mail: Phanuvit@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 10 กันยายน 2567

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 23 กันยายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 15 ตุลาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 15 คน และครูผู้สอนจำนวน 241 คน ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และได้ทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=4.54$) รองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}=4.39$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=4.09$) ด้านดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.06$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=4.00$) และ 2) แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 คือสถานศึกษามีแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ พัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพนักเรียน และส่งเสริมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านครอบครัวและสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล พัฒนาแผนการจัดทำข้อมูลการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้บริหารสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเชิงปฏิบัติควรดำเนินการวิจัยต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้มากยิ่งขึ้น ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน เท่าเทียมกัน ควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียนมิให้เป็นปัญหาของสังคม อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาแห่งอื่น ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนตนเองให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The objectives were 1) to study the operation of the student support system of Special Large Schools and 2) to propose guidelines for developing the operation of the Student Support System in extra-large schools. This research is quantitative and qualitative research. The samples used in the quantitative research were 15 administrators and 241 teachers in a large special school. The researchers determined the sample size by opening the ready-made tables of Krejcie & Morgan and sampling with a simple random method to find the proportions of each school and answer open-ended questions of 30 people. It was a 5-level estimation scale questionnaire with a confidence value of 0.90. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research showed that 1) operation of the student support system in extra-large schools. Overall, the performance was at a high level ($\bar{X} = 4.05$). Considering individual aspects, it was found that the aspect with the highest average was student promotion and development ($\bar{X} = 4.54$), followed by knowing students individually ($\bar{X} = 4.39$), referring students ($\bar{X} = 4.10$), screening students ($\bar{X} = 4.05$), while the aspect with the lowest mean was prevention and problem solving ($\bar{X} = 4.00$) and 2) guidelines for the development of student support systems in extra-large schools, that educational institutions should have plans to promote and develop activities that were consistent with students' behaviors. To encourage students to develop themselves to their full potential. Developing a tool for collecting student health data, and promoting data collection on family and student living conditions. Promoting the analysis of individual student data. Developing

a systematic plan for the preparation of student referral information Administrators should pay more attention to the operation of the student support system in preventive and problem-solving operations. Teachers should promote prevention and solution to current problems. Giving equal attention to all students. Keeping close attention to students and finding ways to help, both preventing and solving student problems from becoming a social problem. Moreover, this research, it would be useful to the administrators of other educational institutions. Using as the guidelines to improve and develop the operation of the student support system of their own schools to be better consistent and appropriate to the context.

Keywords: Student support system, Extra- large school, Primary Educational Service Area Office Surin District 1

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมาตรา 26 ให้โรงเรียนจัดการประเมินนักเรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

จะเห็นได้ว่าหัวใจของการจัดการศึกษาคือการเข้าใจเข้าถึง เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับการดำเนินการในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยมีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงกำหนดนโยบายสำคัญให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนนักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสมและทันการณ์ ได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยในสภาพสังคมปัจจุบัน (คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเข้ารับรางวัลระบบการช่วยเหลือดูแลนักเรียน ประจำปี 2563, น. 2)ปัจจุบันนักเรียนได้รับผลกระทบทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันเนื่องจากสถานการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ให้นโยบายการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน โดยกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน และสร้างเครือข่ายการคุ้มครองและดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนในภาวะ

วิกฤติระดับจังหวัด สามารถเข้าถึงสถานการณ์และให้คำปรึกษาและเยียวยาได้ทันที่ที่ต่งนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามที่ รพว.ศธ. ได้ให้นโยบายไว้ 3 ประการ คือ 1) กำหนดให้มีการจัดตั้ง “ศูนย์เครือข่ายดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนในภาวะวิกฤติจังหวัด” โดยใช้นักจิตวิทยาและนักจิตวิทยาคลินิกเป็น (ออนไลน์, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนและได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนแต่งตั้งนักจิตวิทยาประจำโรงเรียนและเป็นการส่งเสริมการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายสำคัญคือโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อันประกอบไปด้วย โรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ โรงเรียนเมืองสุรินทร์ โรงเรียนหนองโคง “สุรวิทยาคม”ซึ่งพบปัญหาการบริหารจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือดูแลนักเรียนที่ยังไม่ต่อเนื่องด้วยจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนมาก ยังเกิดความบกพร่องและมี ขั้นตอนมีวิธีการดำเนินงานไม่ชัดเจนส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติขาดทิศทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเหตุผลที่ทางโรงเรียนควรจะดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญาให้มีคุณธรรมจริยธรรมผู้วิจัยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาและเป็นข้อมูลในด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ผู้บริหาร และคณะครู
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา
สงขลา เขต 1

ตัวแปรตาม

การดำเนินงานระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน 5 ด้าน

1. การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองผู้เรียน
3. การส่งเสริมผู้เรียน
4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 15 คน ครูจำนวน 305 คน 3 โรงเรียน โรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ โรงเรียนเมืองสุรินทร์ โรงเรียนหนองโคง “สุรวิทยาคม”

2. ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 256 คน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยการสุ่มแบบเจาะจงจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 15 คน ครูจำนวน 241 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน รวม 26 ข้อ

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	จำนวน 4 ข้อ
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	จำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ข้อคำถามแต่ละข้อกำหนดน้ำหนักคะแนน ในรูปมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยแบ่งระดับของการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก ตามวิธีประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน การดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารตำรา และงานที่วิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดโครงสร้างของข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนให้ครอบคลุมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาจากนั้นนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านซึ่งมีรายชื่อดังนี้

4.1 ดร.ชูชัย ประดับสุข อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขต สุรินทร์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

4.2 ดร.สุเทพ แปลงทัพ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะแก้ว สพป.สุรินทร์ เขต 1ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการบริหารการศึกษา

4.3 ดร.ปิยะธิดา ช่างประเสริฐ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.สุรินทร์ เขต 1ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านภาษา

เพื่อตรวจสอบความหาเถียงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปรับปรุง แก้ไข ข้อคำถาม ภาษา ตลอดจนเนื้อหาความสอดคล้องกับความสัมพันธ์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) ของข้อคำถามกับความสัมพันธ์ คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ ดังนี้ เกณฑ์การพิจารณาของ พิสนุ พองศรี (2549, น. 139) ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า ข้อคำถาม ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 0.945

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนอนุบาลปราสาท ศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Validity) ของแบบสอบถามโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเที่ยง 0.90

ขั้นตอนที่ 7 พิมพ์แบบสอบถาม ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว เพื่อนำไปใช้กับตัวอย่างต่อไป

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารตำรา และงานที่วิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกรอบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยให้ครอบคลุมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนละ 2 คน รวม 6 คน แบบสัมภาษณ์จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

5 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการดำเนินงานด้านการส่ง
ต่อนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณา

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ นำไปใช้กับตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม 256 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 6 ฉบับโดยข้อมูลแบบสอบถาม
ส่งกลับ 256 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ส่งกลับ 6 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยดำเนินการติดตามข้อมูล เพื่อให้ครบและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้รับคืนมา
2. นำแบบสอบถาม ฉบับที่สมบูรณ์ลงรหัสข้อมูลเข้าโปรแกรมสำเร็จรูป
3. ทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง
หน้าที่ โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) และหาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ย
ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนดให้ดังนี้

ระดับคะแนน		แปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 0 – 1.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
กลับคืนแล้ว พิจารณาแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

(Content Analysis) สังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง และใช้การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) จากประเด็นคำตอบที่ครอบคลุม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยเลือกใช้ มีดังนี้

สถิติที่ใช้ในหาคุณภาพเครื่องมือ

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objectives Congruence : IOC)

2. สถิติที่ใช้ในการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) สถิติมัชฌิมเลขคณิตวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

อภิปรายผล

การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 อภิปรายได้ผลดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย มีการจัดทำแฟ้มประวัตินักเรียนให้เป็นปัจจุบัน เพราะครูต้องมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ดังนั้นการเอาใจใส่แก่นักเรียนเป็นรายบุคคลจึงเป็นความจำเป็นที่ครูต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา แก้วจินดา (2560, น.78) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นกระบวนการในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือทางการศึกษา นักเรียนมีคุณภาพและการจัดการศึกษามี ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุติกรณ์ นิสสัย (2558, น.91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูประจำชั้นใช้แบบสัมภาษณ์ในการจัดเก็บข้อมูลด้านครอบครัวของนักเรียน ครูประจำชั้นใช้แบบ ประเมินพฤติกรรมเด็กในการจัดเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียน ครูประจำชั้นใช้ระเบียนสะสม ในการจัดเก็บข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียน

1. ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทุกโรงเรียนมีการ

เครื่องมือการคัดกรองจากส่วนกลางและมีการสร้างเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนให้เป็นรูปแบบของแต่ละโรงเรียน โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้ในการคัดกรองให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทราบแนวทางในการดำเนินการคัดกรอง นักเรียน มีการติดตามผลงานให้ชัดเจนและต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการ ปรับปรุงพัฒนาหรือกำหนด เป้าหมายในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชุน กิตติโสภาคย์ (2555, น. 84) กล่าวว่าแนวทางในการ พัฒนาการคัดกรองนักเรียนควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนให้เป็นมาตรฐาน และในการสรุปผลการ จำแนกนักเรียนควรพิจารณาจากข้อมูล นักเรียนหลายๆ ด้าน อาศัยความละเอียดถี่ถ้วน โดยใช้เกณฑ์การคัดกรองที่ ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน มีการประสานกับผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดกรอง ควรระมัดระวังในการ สื่อสารที่ จะทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าคุณครูเหล่านั้นของตนอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากนักเรียนคนอื่น

2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้โรงเรียนมี การส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของคุณครูให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความ ภาคภูมิใจในตนเอง มีกิจกรรมที่ ช่วยพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครอง จัดกิจกรรมเสริมสร้าง ทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ถ้านักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของ เขาจะเป็นการส่งเสริมให้ นักเรียนเหล่านั้นสู่ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา แสงเจริญโรจน์ (2553, น.61) จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โดยโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมนักเรียนด้านต่างๆ สร้างแบบสอบถาม ความต้องการในการ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทั้งจากผู้เรียนและผู้ปกครอง สร้างพันธมิตรหรือเครือข่าย ทางการศึกษาในการส่งเสริมนักเรียน เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้สำเร็จเป็นที่มุ่งหวังของสังคม

3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะว่าครูเอาใจใส่ กับนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดและหาวิธีช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการ แก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียน จนกลายเป็นปัญหาสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็น การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน แต่สิ่งที่ครูจำเป็นต้อง ดำเนินการมีอย่างน้อย 3 ประการ คือ การให้ คำปรึกษาเบื้องต้นและการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การ ติดตามดูแลช่วยเหลือ ข้อมูล พื้นฐานที่ควรทราบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) ข้อมูลการคัดกรอง 3) ข้อมูล จากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตาพรณ กาละพงษ์, (2553, น. 32) เสนอแนะว่า ครูที่ปรึกษาควรแสวงหาวิธีการร่วมมือจากนักเรียนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหา นักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีภาวะทางอารมณ์ในการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนควรหา วิธีการขอความร่วมมือจาก ผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาจะต้อง มีความรู้ทางด้านจิตวิทยา การใช้เทคนิคใน การแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ใน การดำเนินการแก้ปัญหานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อรชุน กิตติโสภาคย์ (2555, น. 84) กล่าวว่า การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ควรยึดหลักการ ป้องกันเป็นอันดับแรก และ การเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน ให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกัน สามารถดำเนินชีวิตอยู่ สังคมได้อย่างมี ความสุข ให้นักเรียนตระหนักถึงโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด ส่วนการช่วยเหลือและแก้ไขควรยึด หลักการให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี มีความเหมาะสมโดยวิธีการศึกษาข้อมูลนักเรียนให้ ครอบคลุมปัญหาด้วย วิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุติกรณ นิสสัย (2558, น. 91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูประจำชั้นประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหานักเรียน ครูประจำชั้น

กำหนดวิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหานักเรียน ครูประจำชั้นกำหนดวิธีการในการช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น ประเมินผลการแก้ไขปัญหา นักเรียน และครูประจำชั้นติดตามผลการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

4. การส่งต่อนักเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองมีการเอาใจใส่ให้ความสำคัญจึงทำให้ การส่งต่อภายในจะกระทำได้ทุกโอกาส แนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือด้านการส่งต่อนักเรียนเนื่องจากสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละคนมีความรุนแรงที่ต่างกัน จำเป็นจะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านดูแลนอกเหนือจากครูประจำชั้น เพื่อให้เด็กนักเรียนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างปกติสุข ไม่เป็นภาระของผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการป้องกันช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อไป ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุติกรณ์ นิสสัย (2558, น. 91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนาระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูประจำชั้นประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญกับปัญหานักเรียนโดยตรงในการ ส่งต่อภายนอก สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ ครูประจำชั้นประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกที่เกี่ยวข้อง ในการส่งต่อภายนอกสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ ครูประจำชั้น จัดการส่งต่อภายในสำหรับนักเรียน ที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือต่อครูแนะแนว และครูประจำชั้น จัดการส่งต่อภายในสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือต่อ ครูฝ่ายปกครอง

ผลจากการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า การศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้บริหารและครูจะเข้าใจ เข้าถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ต้องทำงานร่วมกันเป็นระบบตามหลักการพัฒนาระบบโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ ครบคลุม ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษซึ่งมีจำนวนครู บุคลากรและนักเรียนเป็นจำนวนมาก หัวใจสำคัญคือการเข้าใจ เข้าถึง รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้ใช้ระบบจึงจะมีความพึงพอใจในระบบ ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ กนิษฐา แก้วจินดา (2560, น. 124) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ ด้านผลผลิต ผลการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และมีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ อุดแก้ว (2554, น. 130) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่ามีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง ด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ ส่วนด้านปัจจัยมีการปฏิบัติระดับมากที่สุดการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน หลากหลายตรงเป้าหมายมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่องการศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุกด้านมาเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนด้านความสามารถพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครูควร มีการสังเกต และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนให้ทราบข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นเพื่อนำมาใช้ประกอบในขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครูควรมีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจนและคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์มีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และแบบสัมภาษณ์เด็กเพื่อให้ได้การคัดกรองนักเรียนที่เป็นระบบและไม่ซ้ำซ้อน

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีความต่อเนื่องในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะ ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับช่วงวัย และจัดทำระบบการติดตามประเมินผลเพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับลักษณะสภาพปัญหานักเรียนมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำ ดังนั้น ผู้บริหารและ คณะครูควรมีการวิเคราะห์ลักษณะสภาพปัญหานักเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับการป้องกันและแก้ปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ทำการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินและ ติดตามผลการดำเนินงาน

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการทำงานร่วมกับนักจิตวิทยาประจำสำนักงานเขต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครูควรให้ความสำคัญกับการรับการช่วยเหลือหรือเข้ารับการรักษาจากนักจิตวิทยาประจำสำนักงานเขตซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีแบบแผนในการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาหรือลักษณะเฉพาะ ทั้งในการส่งต่อภายในและการส่งต่อนอกเพื่อให้ นักเรียนได้รับการ ช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการยกระดับคุณภาพการดำเนินงานตาม ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในสังกัดอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บรรณานุกรม

- กนิษฐ์ภา แก้วจินดา. (2556). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต,มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.
- กัญญา แสงเจริญโรจน์. (2553). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองมะปริง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยบูรพา).
- จุติกรณ นิสสัย. (2558).การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้าน
หนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560).คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนดีใกล้
บ้าน(แม่เหล็ก) กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- อมรรัตน์ อุดแก้ว. (2554). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนยางคำพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม).